

भारतीय रिज़र्व बँक
RESERVE BANK OF INDIA
www.rbi.org.in

आरबीआय/२०१२-१३/३२

डीएनबीएस.पीडी.सीसी.क्र. २८२/०३.१०.०४२/२०१२-१३

जुलै २, २०१२

सर्व एनबीएफसी (सोडून आरएनबीसीज)

महोदय,

एनबीएफसीकडून रिटर्न्स सबमीट करण्याचे महापरिपत्रक

सर्व चालु सूचना एकाच ठिकाणी ठेवण्यासाठी रिझर्व बँक एनबीएफसीजना विविध विषयांसाठीचे भारतीय रिझर्व बँक एनबीएफसीचे महापरिपत्रक जारी केले. असे सूचित करण्यात येते की विविध विषयांवरील सूचनांचे रिटर्न्स एनबीएफसीनी जुन ३०, २०१२, पर्यंत एकत्रित केले गेले. अशा एकत्रित केल्या गेलेल्या सर्व सूचनांची यादी येथे माहितीसाठी देण्यात आली आहे. हे महापरिपत्रक रिझर्व बँकेच्या (<http://www.rbi.org.in>) ह्या वेबसाईटवरही टाकण्यात आले आहे.

आपला

सी आर सम्युक्ता
मुख्य महाव्यवस्थापक

एनबीएफसीजनी त्यांचे डिपॉझिट स्वीकारणे, प्रुडेन्शियल नॉर्म्स, कंप्लायन्सेस एएलएम यांच्या संदर्भातले रिटर्न्स आरबीआयला सबमीट करणे आवश्यक आहे. विविध कंपन्यांच्या परिपत्रकांतून, एनबीएफसीजनी रिटर्न्स सबमीट करण्याच्या संक्षिप्त सूचना प्रसारित केल्या गेल्या आहेत. एनबीएफसी-डी, एनबीएफसी-एनडी-एसआय आणि इतर यांनी सबमीट करण्याच्या सूचनांची यादी खालील प्रमाणे आहे:

अ. डिपॉझिट स्वीकारणाऱ्या एनबीएफसीजनी रिटर्न्स सबमीट करण्यासाठी

१. एनबीएफसी-१ पहिल्या शेड्यूल^१ मधील डिपॉझिटवरील तिमाही रिटर्न्स^२
२. एनबीएफसी-२ सार्वजनिक ठेवी स्वीकारणाऱ्या एनबीएफसीद्वारे प्रुडेन्शियल नॉर्म्सवरील अहवाल दर तीन महिन्यांनी^३ सादर करणे आवश्यक आहे^४
३. एनबीएफसी-३ - सार्वजनिक ठेवी स्वीकारणाऱ्या एनबीएफसीद्वारे लिक्विड ॲसेट्स वरील अहवाल दर तीन महिन्यांनी सादर करणे आवश्यक आहे^५
४. एनबीएफसी-४ - सार्वजनिक ठेवी धारण केलेल्या व फेटाळल्या गेलेल्या कंपनीद्वारे क्रिटीकल पॅरामीटर्सवरील वार्षिक अहवाल
५. एनबीएफसी-५ एनबीएफसी-१ तिमाही स्वरूपात सादर करावयाचा असल्याने हा काढून टाकण्यात आला आहे.^६
६. एनबीएफसी-६ कॅपिटल बाजारला एक्सपॉझरवर मासिक रिटर्न्स डिपॉझिट स्वीकारणाऱ्या व एकूण ॲसेट्स १०० करोड किंवा अधिक^७ असणाऱ्या एनबीएफसीक कडून.^८
७. एएलएम द्विवार्षिक रिटर्न्स पब्लिक डिपॉझिट २० करोड पेक्षा अधिक किंवा ॲसेट १०० करोडपेक्षा^९ अधिक असणाऱ्या एनबीएफसीकडून.^६
८. ऑडिट झालेली बॅलन्सशीट किंवा ऑडिटरचा रिपोर्ट पब्लिक डिपॉझिट्स स्वीकारणाऱ्या एनबीएफसी.^९

---

^१ सीसी क्र. २४३ दिनांक सप्टेंबर २२, २०११ अन्वये पुनर्स्थापित

^२ अधिसूचना क्र. डीएफसी.११८/डीजी(एसपीटी)-१८ दिनांक जानेवारी ३१, १९९८ अन्वये स्थापित

^३ सीसी क्र. २४३ दिनांक सप्टेंबर २२, २०११ अन्वये पुनर्स्थापित

^४ अधिसूचना क्र. डीएनबीएफसी. १९२/डीजी (व्हीएल)-२००७ दिनांक फेब्रुवारी २२, २००७ अन्वये स्थापित

^५ अधिसूचना क्र. डीएफसी(सीओसी) क्र. १०८.ईडी(जेआरपी)/१७ दिनांक एप्रिल ३०, १९९७ अन्वये स्थापित

^६ सीसी क्र. २४३ दिनांक सप्टेंबर २२, २०११ अन्वये रद्द

^७ अधिसूचना क्र. डीएनबीएफसी. १९२/डीजी (व्हीएल)-२००७ दिनांक फेब्रुवारी २२, २००७ अन्वये स्थापित

^८ अधिसूचना क्र. डीएफसी.११८/डीजी(एसपीटी)-१८ दिनांक जानेवारी ३१, १९९८ अन्वये स्थापित

बी. एनबीएफसीकडून रिटर्न्स सबमीट करणे एनडी - एसआय

१. एनबीएस -७^{१०} कॅपिटल फंडांचे वार्षिक स्टेटमेंट, रिस्क असणारे अॅसेट्स, रिस्क रेशो - दरवर्षी मार्च महिन्याच्या शेवटी एनबीएफसी एनडी-एसआयसाठी ^{११}

२. मासिक रिटर्न्स एनबीएफसीजचे इंपोर्ट फायनान्शियल पॅरामीटर्सवर I एनबीएफसी-एनडी — एसआय ^{१२}

३.एएलएम रिटर्न्स :

४.(i)एएलएमच्या फॉर्मॅटमध्ये कमी मुदतीसाठी डायनामिक लिक्विडिटी चे स्टेटमेंट[एनबीएस-एएलएम१]-मासिक,

५.(ii) एएलएमच्या फॉर्मॅटमध्ये स्ट्रक्चरल लिक्विडिटी चे स्टेटमेंट[एनबीएस-एएलएम२]-अर्धवार्षिक

६.(iii) एएलएमच्या फॉर्मॅटमध्ये इंटरेस्ट दर सेन्सिटीविटी चे स्टेटमेंट[एनबीएस-एएलएम ३]-अर्धवार्षिक ^{१३}

सी. त्रैमासिक रिटर्न्स - महत्वाच्या फिनान्शियल पॅरामीटर्सवर-नॉन डिपॉझिट स्वीकारणाऱ्या एनबीएफसीकडून, असे की ज्यांचे अॅसेट्स ५० करोडपेक्षा अधिक पण १०० करोडपेक्षा कमी

कंपनीचे नाव, पत्ता एनओएफ, नफा/तोटा (मागचे ३ वर्षे) ही माहिती त्रैमासिक सबमीट करावी लागते. नॉन डिपॉझिट स्वीकारणाऱ्या, अॅसेटचा आकार ५० करोड आणि १०० करोडच्या मध्ये असणाऱ्या एनबीएफसीकडून सबमीट करावी लागते. ^{१४}

---

^{१०} सीसी क्र. २४३ दिनांक सप्टेंबर २२,२०११ अन्वये पुनर्स्थापित

^{११} अधिसूचना क्र. डीएनबीएस. पीडी/ सीसी क्र. ९३/०३.०५.२००२/२००६/०७ दिनांक एप्रिल २७, २००७ अन्वये स्थापित

^{१२} डीएनबीएस (आरआयडी) सी.सी.क्र.५७/०२.०५.१५/२००५-०६ दिनांक सप्टेंबर ६,२००५ अन्वये स्थापित

^{१३} अधिसूचना क्र. डीएनबीएस.२००/सीजीएम(पीके)-२००८ दिनांक ऑगस्ट १, २००८ अन्वये स्थापित

^{१४} डीएनबीएस .पीडी/सीसी. क्र. १३०/०३.०५.००२/२००८-०९ दिनांक सप्टेंबर २४, २००८अन्वये स्थापित

डी. इतर रिटर्न्स

१. प्रत्येक वर्षे महिन्याच्या अखेर सर्व एनबीएफसीजनी कंपनीचा व्यवसाय एनबीएफआय आहे आणि सीओआर असे स्टॅट्युटरी ऑडिटर्सनी अधिकृत केलेले सर्टिफिकेट दरवर्षी सबमीट करणे आवश्यक आहे. ह्या सर्टिफिकेटमध्ये खालील गोष्टी ही असणे आवश्यक आहे. एनबीएफसीचा अॅसेट्स/इन्कम पॅटर्न. हे एनबीएफसीज एएफसी, गुंतवणुक कंपनी किंवा लोन कंपनी वैध आहे हे ही दर्शवेल.^{१५}

२. एनबीएफसी आणि एफडीआय यांना द्विवार्षिक सर्टिफिकेट (अर्ध वर्ष मार्च आणि सप्टेंबर) सबमीट करावेच लागते, ह्यांनी कमीत कमी कॉर्पोरेटलायझेशन नॉम्स आणि ह्यांच्या कार्यकृती ह्या फेमाने सांगितलेल्या कार्यकृतीप्रमाणेच पर्यंतच प्रमाणित आहे हे सिध्द केलेले आहे.^{१६}

३. विदेशी गुंतवणुकी च्या संदर्भात सर्व एनबीएफसीजनी तिमाही रिटर्न्स, डीबीएनएसच्या रिजनल ऑफिसां बरोबर स्टॅटिस्टीक्स डिपार्टमेंट आणि इनफेरमेशन मॅनेजमेंट (डीएसआयएम) यांना ही पाठविले पाहिजे.^{१७}

---

^{१५} अधिसूचना डीएनबीएस.(पीडी) सीसी क्र. ७९ / ०३.०५.००२/ २००६-०७ दिनांक सप्टेंबर २९, २००६ आणि

डीएनबीएस.(पीडी) सीसी क्र. ८१ / ०३.०५.००२/ २००६-०७ दिनांक ऑक्टोबर १९, २००६ अन्वये स्थापित

^{१६} अधिसूचना डीएनबीएस.(पीडी) सीसी क्र. १६७ /०३.१०.०१ /२००९-१० दिनांक फेब्रुवारी ०४, २०१० अन्वये स्थापित

^{१७} अधिसूचना डीएनबीएस.(पीडी) २२९ / सीजीएम(युएस)-२०११ दिनांक जून १४, २०११ अन्वये स्थापित

एनबीएफसीकडून अहवाल आणि रिटर्न्स सबमीट करण्याच्या तारखा

अनु. क्र.	रिटर्नचे नाव	संक्षिप्त नाव	कालावधी	संदर्भ तारीख	रिपोर्टिंग काळ	भरण्याची तारीख	कारण	सबमीट करणारा
१	ठेवी स्वीकारणा-या एनबीएफसीद्वारे तिमाही अहवाल (अबॅकीय वित्त कंपनी, सार्वजनिक ठेवीचा स्वीकार (रिझर्व बँक) निदेश, १९९८ अनुसार आवश्यक)	एनबीएस १	तिमाही	३१ मार्च/३० जून/३० सप्टेंबर/३१ डिसेंबर	१५ दिवस	१५ एप्रिल/१५ जुलै/१५ ऑक्टोबर/१५ जानेवारी	अॅसेट्स व जबाबदा-यांचा तपशील	एनबीएफसी-डी
२	अबॅकीय वित्त कंपनी, प्रुडेंशियल नॉर्म्स (रिझर्व बँक) निदेश, २००७ खाली, ठेवी स्वीकारणा-या एनबीएफसीद्वारे, भांडवली निधी, रिस्क अॅसेट्स इत्यादिचे तिमाही अहवाल	एनबीएस २	तिमाही	३१ मार्च/३० जून/३० सप्टेंबर/३१ डिसेंबर	१५ दिवस	१५ एप्रिल/१५ जुलै/१५ ऑक्टोबर/१५ जानेवारी	कॅपिटल फंड्स, रिस्क अॅसेट्स, अॅसेट क्लासिफिकेशन इत्यादी.	एनबीएफसीज-डी
३	ह्या अधिनियमाच्या कलम ४५ आयबी खाली, ठेवी स्वीकारणा-या एनबीएफसीद्वारे वैधानिक लिक्विड अॅसेट्सवरील तिमाही अहवाल	एनबीएस ३	तिमाही	३१ मार्च/३० जून/३० सप्टेंबर/३१ डिसेंबर	१५ दिवस	१५ एप्रिल/१५ जुलै /१५ ऑक्टोबर/ १५ जानेवारी	वैधानिक लिक्विड अॅसेट्स	एनबीएफसीज-डी
४.	सार्वजनिक ठेवी असलेल्या व फेटाळलेल्या कंपन्यांद्वारे, ठेवीच्या पुनर प्रदानावरील वार्षिक अहवाल (अधिक चांगला प्रतिसाद मिळविण्यासाठी हा अहवाल सुलभ करण्यात आला)	एनबीएस ४	वार्षिक	मार्च ३१	३० दिवस	मे ०१	सार्वजनिक ठेवी व इतर जबाबदा-यांचा तपशील	सार्वजनिक ठेवी असलेल्या व आरबीआय अधिनियम, १९३४ च्या कलम ४५ आयबीखाली पंजीकरण प्रमाणपत्रासाठीचा अर्ज फेटाळला गेला अशा एनबीएफसी.
५	भांडवली बाजारातील जोखमीवरील मासिक अहवाल	एनबीएस ६	मासिक	महिना अखेरीस	७ दिवस	पुढील महिन्याच्या ७ व्या दिवशी	भांडवली बाजार जोखमीचा तपशील	एनबीएफसी-डी
६	एनबीएफसी-एनडी-एसआय कडून, भांडवली निधी, रिस्क अॅसेट रेशो ह्यावरील तिमाही अहवाल (पर्यवेक्षणीय अहवाल)	एनबीएस ७	तिमाही	३१ मार्च/३० जून/३० सप्टेंबर/३१ डिसेंबर	१५ दिवस	१५ एप्रिल/१५ जुलै /१५ ऑक्टोबर/ १५ जानेवारी	- भांडवली निधी, रिस्क अॅसेट्स, जोखीम भारित ताळेबंदा बाहेरील बाबी (नॉन फंडेड एक्सपोजर्स), अॅसेट वर्गीकरण इत्यादि	एनबीएफसीज-डी
७	अॅसेट - लायाबिलिटी	एएलएम	सहामाही	३१ मार्च/३०	१ महिना	३० एप्रिल/३०	- स्ट्रक्चरल	रु. २० कोटी

	मॅनेजमेंट (एएलएम) अहवाल			सप्टेंबर		ऑक्टोबर	लिक्विडिटी, शॉर्ट टर्म डायनामिक लिक्विडिटी, इंटररेस्ट रेट सेन्सिटिविटी इत्यादि	सार्वजनिक ठेवी आणि/किंवा रु. १०० कोटीपेक्षा अधिक अॅसेट साईज असलेल्या
८	एएलएम एनबीएस एएलएम २ ह्या नमुन्यात, शॉर्ट टर्म डायनॅमिक लिक्विडिटीचे विवरणपत्र	एएलएम -१	मासिक	महिना अखेरीस	१० दिवस	पुढील महिण्याच्या १० व्या दिवशी	शॉर्ट टर्म डायनॅमिक लिक्विडिटी	एनबीएफसी एनडी एसआय
९	एएलएम एनबीएस एएलएम-२ नमुन्यात स्ट्रक्चरल लिक्विडिटीचे विवरणपत्र	एएलएम-२	सहामाही	३१ मार्च/३० सप्टेंबर	२० दिवस	२० एप्रिल/२० ऑक्टोबर	स्ट्रक्चरल लिक्विडिटी	एनबीएफसी एनडी-एसआय
१०	एएलएम-एनबीएस-एएलएम ३ नमुन्यात इंटररेस्ट रेट सेन्सिटिविटीचे विवरणपत्र	एएलएम -३	सहामाही	३१ मार्च/३० सप्टेंबर	२० दिवस	२० एप्रिल/ २० ऑक्टोबर	- इंटररेस्ट रेट सेन्सिटिविटी	एनबीएफसी एनडी-एसआय
११	सार्वजनिक ठेवी न स्वीकारणा-या/धारण करणा-या व अॅसेट साईज रु. १०० कोटी व अधिक असलेल्या, एनबीएफसीच्या महत्वाच्या वित्तीय पॅरामीटर्सवरील मासिक अहवाल १०० कोटी एनबीएफसी-एनडी-एस आय	१०० करोड एनबीएफसी ज एनडी- एसआय	मासिक	प्रत्येक महिना अखेरीस	७ दिवस	पुढील महिण्याच्या ७ व्या दिवशी	निर्धीचे स्रोत व उपयोग, नफा- तोटा लेखा, अॅसेट वर्गीकरण, कंपनीवरील बँका/एफ आय ह्यांचे एक्सपोजर, भांडवली बाजार एक्सपोजरचा तपशील, विदेशी स्रोत इत्यादि	एनबीएफसी एनडी-एसआय
१२	रु.५० कोटीपेक्षा जास्त परंतु रु.१०० कोटीपेक्षा कमी अॅसेट साईज असलेल्या व ठेवी न स्वीकारणा-या एनबीएफसीनी सादर करावयाचा तिमाही अहवाल		तिमाही	मार्च/३० जून/३० सप्टेंबर/३१ डिसेंबर	तिमाही संपल्यानंत र एक महिण्याच् आत		पायाभूत माहिती, जसे, कंपनीचे नाव, पत्ता, एनओएफ गेल्या तीन वर्षामधील नफा/तोटा	
१३	विदेशात गुंतवणुक असलेल्या एनबीएफसीनी सादर करावयाचा तिमाही अहवाल		तिमाही	३१ मार्च/३० जून/३० सप्टेंबर/३१ डिसेंबर	तिमाही संपल्यानंत र एक महिण्याच् आत		डब्ल्यु ओएस/जेव्हीचे नाव, देश व संस्थापनेची तारीख, डीबीएनएस कडील नाहरकत पत्राची तारीख, करत असलेला व्यवसाय	सर्व एनबीएफसी

सूचना :एनबीएफसी-डी - ठेवी घेणा-या अढँकीय वित्तीय कढंपन्या (एनबीएफसी);
एनबीएफसी एनडी - ठेवी न स्वीकारणा-या एनबीएफसी
एनबीएफसी एनडी-एस आय - सार्वजनिक ठेवी न स्वीकारणा-या/न धारण करणा-या आणि अॅसेट साईज रु.१०० कोटी व अधिक असलेल्या अढँकीय वित्तीय कढंपन्या (एनबीएफसी) (ह्यांना सिस्टमॅटिकली इंपॉर्टट एनबीएफसी किंवा एनबीएफसी-एनडी-एस आय असेही म्हणतात).

परिशिष्ट

परिपत्रका ची यादी

अनु. क्र.	परिपत्रक क्रमांक	दिनांक
१	आधिसूचना क्र.डीएफसी.११८/डीजी (एसपीटी)-९८	जानेवारी ३१, १९९८
२	आधिसूचना क्र.डीएनबीएस.१९२/डीजी (व्हीएल)-२००७	फेब्रुवारी २२, २००७
३	आधिसूचना क्र. डीएनबीएस.१९३/डीजी (व्हीएल)-२००७	फेब्रुवारी २२, २००७
४	आधिसूचना डीएफसी.(सीओसी)क्र.१०८.ईडी(जेपीआर)/९७	एप्रिल ३०, १९९७
५	आधिसूचना क्र. डीएफसी.१२०/ईडी (जी)-९८	जानेवारी ३१, १९९८
६	आधिसूचना क्र. डीएफसी.१२१/ईडी (जी)-९८	जानेवारी ३१, १९९८
७	डीएनबीएस.पीडी/ सीसी.क्र.९३/०३.०५.००२/२००६-०७	एप्रिल २७, २००७
८	डीएनबीएस (आरआयडी)सी.सी.क्र.५७/०२.०५.१५/२००५-०६	सप्टेंबर ६ , २००५
९	डीएनबीएस (पीडी).सीसी.क्र.१२५/०३.०५.००२/२००८-२००९	ऑगस्ट १, २००८
१०	डीएनबीएस.पीडी/ सीसी.क्र.२४३/०३.०२.००२/२०११-०१२	सप्टेंबर २२ , २०११